

**Арлингтон нийтийн сургуулиудын Гэр бүлийн амьдралд боловсрол олгохоос Эцэг
эхийн татгалзах маягт - 1-р АНГИ**

СУРАГЧИЙН НЭР: _____ УТАСНЫ ДУГААР: _____

БАГШИЙН НЭР: _____ ОГНОО: _____

Миний бие үүгээр хүүхдээ дараахь зорилтуудаас татгалзах гэсэн сонголтыг хийж байна. Би хүүхдээ татгалзуулсан зорилгынхоо оронд манай хүүхдэд бие даан гүйцэтгүүлэх өөр даалгавар өгөх болно гэдгийг ойлгож байна. Хүүхэд өөр даалгавар дээр ажиллаж байхдаа сургуулийн дүрэм, журмыг дагаж мөрдөх ёстой бөгөөд энэ даалгаварт үнэлгээ өгнө гэдгийг бас ойлгож байна.

ЗӨВЛӨГӨӨ: Хүүхдээ татгалзуулахыг хүссэн зорилго тус бүрийн хажуу талд өөрийн нэрний эхний үсгийг тавиарай.

___ **1.1 Сурагч үргэлжийн амжилтанд хүрч, өөртөө итгэх эерэг мэдрэмжийг мэдрэх болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нь сургуулийн ажилд амжилттай байх, бие төрхийг өөртөө хүлээн зөвшөөрөх, ердийн нөхцөл байдлыг зохицуулах, бүлгийн үйл ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн ангийн орчныг тогтмол бүрдүүлж өгнө. Эцэг эхчүүдэд гэртээ амжилттай туршлага, өөртөө итгэх итгэл, сэтгэцийн эрүүл мэндийн сайн дадлыг бэхжүүлэхийг хөхүүлэн дэмжинэ.

___ **1.2 Сурагч бусдаас хүндэтгэлийг мэдрэсээр байх болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Сургуулийн багш нар болон бусад насанд хүрэгчид хүүхдийн мэдрэмж, үзэл бодлыг идэвхтэй сонсож, хүлээн авсаар байгаа нь хүүхдийг бие махбодийн, сэтгэцийн болон сэтгэл санааны хүчирхийллээс хамгаалах анги танхимын уур амьсгалыг бүрдүүлж өгдөг. Тоглоомын талбай дээр дээрэлхэх явдлыг хэрхэн яаж зохицуулах гэх мэт хэцүү нөхцөл байдлын талаар ярилцана.

___ **1.3 Сурагч өөрийн зан авирын бусдад үзүүлэх нөлөөг, бусдын зан авирын өөрт нь үзүүлэх нөлөөг мэддэг болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нь хүүхдэд тэдний зан байдал бусдад эерэг ба сөрөг байдлаар хэрхэн нөлөөлдөг, мөн бусдын зан байдал тэдэнд хэрхэн нөлөөлдөг болохыг тайлбарлахын тулд багш зохих тайлбарын хэлийг үргэлжлүүлэн ашиглана. Хүүхэд бусдыг болон тэдний мэдрэмжийг хүндэтгэж сураад, сэтгэцийн эрүүл мэндийн сайн зан үйлийг эзэмшдэг. Сурагч өөрийн талаасаа бусдад зовлонт мэдрэмжийг төрүүлдэг аливаа зан байдлыг анзаарна.

___ **1.4 Сурагч гэр бүлийн ач холбогдол, гэр бүлийн янз бүрийн хэв шинжийн талаархи ойлголтоо хөгжүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Гэр бүлийн төрлөөс үл хамааран хайраар дүүрэн эцэг эх, эсвэл бусад хариуцлагатай насанд хүрэгчид (эцэг, эх) шаардлагатай байдагт анхаарна. Сурагч нь цэцэрлэгийн түвшинд гэр бүлийн хэлбэрийг мэддэг байхаас авахуулаад гэр бүлийн ач холбогдол, гэр бүлийн харилцааны үнэ цэнэ, түүний янз бүрийн хэлбэрийг нэгдүгээр ангийн түвшинд ахиулан ойлгуулдаг. Дараахь гэр бүлийн хэлбэрийг оруулсан болно: эцэг эх хоёртой; гэрт амьдардаг ойрын гэр бүлээс тэлсэн гэр бүл - хамаатан садан; өрх

толгойлсон эцэг эх; үрчилж авсан гэр бүл; өсгөсөн гэр бүл; хойд эцэг эхтэй гэр бүлүүд; болон бусад холимог гэр бүлүүд.

— **1.5 Сурагч гэр бүлийг амжилттай амьдрахал хувь нэмрээ оруулахад гэр бүлийн гишүүд, тэдний үүрэг хариуцлагыг тодорхойлно.**

Тодорхойлох тайлбар: Гэр бүл амжилттай амьдрахын тулд хийх ёстой ажлуудад анхаарлаа төвлөрүүлэв. Ажлын жишээнд хоол хүнсээр хангах; байраар хангах; хувцас хунараар хангах; тэдгээр болон бусад хэрэгцээнд зориулж мөнгө өгөх; ахмад настан, бие бялдрын болон сэтгэцийн хөгжлийн бэрхшээлтэй гэр бүлийн гишүүдийн хэрэгцээг хангах зэрэг хайр, халамжаар хангах; мөн тоглож зугаацах боломжийг олгох орно.

— **1.6 Сурагч нь хүн ба бусад хөхтөн амьтад нялх хүүхэдтэй байдгийг, мөн нялх хүүхдийг хөхөөр хооллодгийг ухамсарлах болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Энэхүү зорилттой холбоотой контентыг сургуулийн хэлтсийн баталсан ном, сэтгүүл, кино, видео болон бусад материалаас олж болно. Гэрийн тэжээвэр амьтад ч хөхтөн амьтдын зан байдлыг харуулж болно. Гэр бүлийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад эцэг эхчүүд энэ зорилгоо биелүүлэхэд нь туслахыг зөвлөж байна.

— **1.7 Сурагч биеийн эрхтэн, ажиллагааны талаар ярихдаа зөв нэр томъёог ашиглана.**

Тодорхойлох тайлбар: Шээс, гэдэсний хөдөлгөөн, бэлэг эрхтэн, гадна бэлэг эрхтэн, хөх зэрэг шинжлэх ухааны нэр томъёог өдөр тутмын үйл ажиллагаанд гардаг тул шууд заадаггүй. Эцэг эхчүүд гэртээ зөв нэр томъёог бататгаж байхыг зөвлөж байна.

— **1.8 Сурагч багшдаа аз жаргалтай, уйтгар гунигтай, уур уцаартай байгаагаа илэрхийлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нар хүүхдүүдэд аз жаргалтай, уйтгар гунигтай, уур уцаартай байгаа мэдрэмжийг хүлээн зөвшөөрч, тэдгээрийг илэрхийлэхэд нь тусалдаг. Хүүхдүүдийг мэдрэмжээ зохих ёсоор нь шийдвэрлэхэд тусалдаг. Хэрэв хувийн шинжтэй холбоотой асуудал гарвал багш нар эцэг эхтэйгээ холбоо барьж, оюутны асуудалд багаар нь хандах боломжтой. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн эерэг туршлагыг ашиглах болно.

— **1.9 Оюутан өөрийн мэдрэмжийг шийдвэрлэхэд ашиглах зохистой зан авирын талаар мэдлэгтэй болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Хүүхдэд мэдрэмжийг зан авираас өөр гэдгийг ойлгоход нь туслахад чиглэдэг. Багш мэдрэмж нь зан төлөвт нөлөөлөхийн сацуу хүн бүр өөрийн зан байдал, мэдрэмжийг илэрхийлэх арга замыг удирдаж чаддаг гэдгийг хүүхэд ойлгоход тусалдаг. Багш нь бүх мэдрэмжүүд хүчинтэй гэдгийг хүүхдэд мэдэгдэхэд нь туслах нь чухал юм. Мэдрэмжийг илэрхийлэх зохистой стратегид дасгал, тоглоом, шууд үг хэлэх, урлаг, хөгжим, бүжиг, тоглоом, өгүүлэг бичих, бүтээлч жүжиг орно. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн эерэг туршлагыг ашиглах болно.

— **1.10 Сурагч өөрийн зан авирын логик үр дагаврыг мэдрэх болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Хүүхэд өдөр тутмын амьдралдаа хөгжлийн зохистой сонголтыг хийх, сонгосон үр дүн (эерэг ба сөрөг аль аль нь) мэдрэх боломжтой байх шаардлагатай. Бүх насныханд хариуцлагатай шийдвэр гаргах, сэтгэцийн эерэг эрүүл байх үндэс суурь нь өөрийн сонголтоос суралцах боломжтой холбогддог. Энэ ангийн түвшинд тохирох сонголтуудын жишээ бол зохих хоол хүнсний жагсаалтаас сонголт хийх, төрөл бүрийн үйл ажиллагаа, сургалтын төвүүдээс сонгох, сургалтын үйл ажиллагаа дуусах дарааллыг

сонгох явдал байдаг. Тохиромжтой үр дагаврын жишээ бол үүнийхээ төлөө шийтгэгдэхээс илүүтэйгээр асгарсан ундаагаа цэвэрлэх явдал юм.

— **1.11 Сурагч бие махбодийн энхрийлэл хайр нь нөхөрлөл, баяр ёслол эсвэл хайртай гэр бүлийн илэрхийлэл байж болохыг ойлгох болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Хүүхдэд хайр сэтгэлийн зохих илэрхийлэл нь хувь хүн болон гэр бүлийн сайн сайхан байдалд чухал болохыг сануулна. Сурагч хайрын зохистой, зохисгүй илэрхийллын хоорондын ялгаа ба хувь хүний сэтгэцийн эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийг ойлгож эхэлнэ. Өөрийн болон бусад хүмүүсийн хувийн нууцлал, хил хязгаарын ач холбогдлын талаар ярилцаж, сурагчийн хувийн нууцлал, бусдын хил хязгаарыг хүндэтгэхийг харуулах арга хэрэгслээр хангаж өгдөг.

— **1.12 Сурагч гэр бүлийн гишүүд, хөршүүд, танихгүй хүмүүс болон бусад хүмүүсийн зохисгүй хандлагад хариу арга хэмжээ авах стратегиудыг харуулна.**

Тодорхойлох тайлбар: Сайн (эерэг, эрүүл) ба муу (сөрөг, эрүүл бус) мэдрэмжийн элементүүдийг хянаж, сөрөг учралуудаас зайлсхийх аргуудыг танилцуулна. Утас ба интернет гэх мэт холбооны хэрэгслийг зохистой ашиглах талаар ярилцана. Хүүхдүүд эцэг эх, багш, сайд, эмээ өвөө, асран хамгаалагч гэх мэтийн итгэмжлэгдсэн насанд хүрэгчид иймэрхүү тохиолдлын талаар хэрхэн ярихыг сурдаг.

**ЭНЭХҮҮ МАЯГТЫГ СУРГУУЛИАС ТОГТООСОН ХУГАЦААНД БӨГЛӨЖ ЗАХИРАЛ
РУУ БУЦАНА УУ.**

ЭЦЭГ ЭХ/АСРАН ХАМГААЛАГЧИЙН ГАРЫН ҮСЭГ:

ОГНОО: _____